

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΠΑΙΔΙΑ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΒΩΝ

ΠΟΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ΚΑΙ ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ

Αγαπητοί γονείς!

Η Επιτροπή Προστασίας Ανηλίκων αποτελεί διεπιστημονικό συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας για θέματα προστασίας της ψυχικής υγείας των παιδιών από εμπορικές πρακτικές και καταναλωτικά αγαθά βάσει του άρθρου 7α του ν. 2251/1994.

Στο πλαίσιο αυτό οι προμηθευτές υποχρεούνται να διαθέτουν στην αγορά προϊόντα τα οποία δεν ενέχουν κινδύνους για την ψυχική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων καταναλωτών.

Στο έργο της εν λόγω Επιτροπής περιλαμβάνονται:

- Η έκδοση γνωμοδοτήσεων, με τις οποίες θα εισηγείται περιοριστικά μέτρα στην κυκλοφορία προϊόντων που παραβαίνουν τις σχετικές με την ψυχική υγεία των ανηλίκων διατάξεις.
- Ο εντοπισμός γενικότερων πρακτικών προώθησης και διάθεσης προϊόντων που ενδέχεται να εγκυμονούν κινδύνους για τους ανηλίκους και η εισήγηση, όπου κρίνεται αναγκαίο, για την έκδοση κωδίκων συρρύθμισης της πολιτείας με τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς ή και κανονιστικών διατάξεων.
- Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού, ειδικότερα δε των γονέων-καταναλωτών και των νέων, σε θέματα προστασίας της ψυχικής υγείας των ανηλίκων.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΝΑ ΘΥΜΟΜΑΣΤΕ ΟΤΙ:

Γενικότερα, με βάση το νόμο, επιβλαβή για τα παιδιά, μπορεί να είναι τα παιχνίδια που προκαλούν ανασφάλεια ή φόβο, παροτρύνουν άμεσα ή έμμεσα σε επιθετική και βίαιη συμπεριφορά, εξοικειώνουν με σεξιστικά στερεότυπα, προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, καλλιεργούν διακρίσεις λόγω φυλής, φύλου, θρησκείας, ιθαγένειας ή αναπηρίας, παροτρύνουν σε εθισμούς και επιβλαβείς δραστηριότητες και προτρέπουν στην υιοθέτηση προτύπων συμπεριφοράς που δεν συνάδουν με τους ηθικούς και νομικούς κανόνες της σύγχρονης κοινωνίας ή είναι επιζήμια για το περιβάλλον.

Οποιαδήποτε λεκτική ή εικονική αναπαράσταση φασιστικών συμβόλων με «μηνύματα» ασύμβατα με την παιδική ηλικία που εξοικειώνουν με ακραίες συμπεριφορές και άλλα που αναπαράγουν στερεότυπα και παραποιούν την αντίληψη για κάποια επαγγέλματα, ενέχουν κινδύνους για την ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών, επηρεάζουν στάσεις και αντιλήψεις αναφορικά με την αξία της ανθρώπινης ζωής και τους έμφυλους ρόλους, ενώ αλλοιώνουν την κοινωνική πραγματικότητα.

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΣΤΙΚΑ & ΤΑ ΑΓΟΡΙΣΤΙΚΑ

Στην αγορά κυκλοφορούν πολλά προϊόντα και παιχνίδια που χωρίζονται σε «κοριτσίστικα» και «αγορίστικα». Ορισμένα από αυτά, ανάλογα με το φύλο, προωθούν επιτηδευμένα πρότυπα εμφάνισης με επίκεντρο την ομορφιά, όσον αφορά τα κορίτσια, ή τη δράση και τη βία, όσον αφορά τα αγόρια.

Όταν τα παιδιά συμμετέχουν σε δραστηριότητες ή γίνονται καταναλωτές προϊόντων που προβάλλουν πρώιμα τη σεξουαλικότητά τους ή όταν καλούνται να μιμηθούν ρόλους ενήλικου, παραβιάζεται η ομαλή ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη και αλλοιώνονται τα χαρακτηριστικά της παιδικής τους ηλικίας.

Για παράδειγμα, κάποιες κούκλες που αναπαριστούν γυναικείες φιγούρες και προωθούνται από τα ΜΜΕ, παρουσιάζουν επιτηδευμένη εμφάνιση, σαρκώδη χείλη, βλέμμα φιλήδονο, έντονο μακιγιάζ, εξαιρετικά αδύνατες (ασύμβατες με την πραγματικότητα), είναι δυνατόν να προκαλέσουν ισχυρά πρότυπα και να τροφοδοτήσουν στερεότυπα για την εικόνα της γυναίκας από μικρή ηλικία, και από την άλλη πλευρά, να οδηγήσουν σε πρόωρη σεξουαλικότητα των κοριτσιών, αλλά και προβλήματα αυτοπεποίθησης, εικόνας εαυτού, ανάπτυξης καταθλιπτικού συναισθήματος και διαταραχών πρόσληψης τροφής.

Κατά καιρούς η Επιτροπή δέχεται καταγγελίες για αμφιλεγόμενα παιχνίδια κάποια εκ των οποίων διαιωνίζουν τα έμφυλα στερεότυπα, εγείρουν την πρόωρη σεξουαλικοποίηση, υπονομεύοντας έτσι τις υγιείς ανθρώπινες σχέσεις και τα ασφαλή κοινωνικά πρότυπα. Για παράδειγμα, στο παρελθόν, προκλητικές αποκριατικές παιδικές στολές (π.χ «σέξι νοσοκόμας» ή φασιστικών συμβόλων) είχαν επιφέρει παρεμβάσεις της Επιτροπής λόγω του κινδύνου που τέτοιες εικόνες εγκυμονούν.

ΕΙΝΑΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΠΟΥ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥ

Σύμφωνα με τους ειδικούς, το παιχνίδι χαρακτηρίζεται ως πηγή επιρροής και μετατρέπεται σε μέσο εννοιοδότησης που μπορεί να οδηγήσει ή/και να προκαλέσει τέτοιου είδους συμπεριφορές και πράξεις στα παιδιά και τους νέους εφήβους.

Ο εγκλωβισμός των παιδιών σε έμφυλους ρόλους και στερεότυπα δια μέσου εμπορικών προϊόντων ενδέχεται να υπονομεύσει την πλήρη ανάπτυξη της προσωπικότητας και των χαρισμάτων κάθε παιδιού και να περιορίσει τους ορίζοντές του.

Αντίθετα, τα παιδιά, μέσα από το υγιές και δημιουργικό παιχνίδι πειραματίζονται, προβάλλουν τις επιθυμίες τους, εκφράζουν θετικά και αρνητικά συναισθήματα, απελευθερώνουν τη φαντασία τους, «ταξιδεύουν», μειώνουν τους φόβους και τα άγχη τους και αποκτούν ελεύθερη βούληση.

ΟΛΑ ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ!

Ο διαχωρισμός, όχι μόνο των παιχνιδιών αλλά και των χρωμάτων σε ροζ για κορίτσια και γαλάζιο για αγόρια από μικρή ηλικία, είναι ένα άλλο παράδειγμα επιβολής στερεοτυπικών συμπεριφορών στα παιδιά.

Οι περισσότεροι γονείς, υπό το κράτος του άγχους της ομοφυλοφιλίας, αλλά και της αποφυγής ενδεχόμενου bullying στα παιδιά τους ενισχύουν αυτά τα στερεότυπα φύλων.

Γενικότερα, τα έμφυλα στερεότυπα αποτελούν αντιλήψεις οι οποίες αποδίδουν αυθαίρετα χαρακτηριστικά και ρόλους στα δύο φύλα συμπεριλαμβάνοντας την προκατάληψη και τη διάκριση μέσα από την συμπεριφορά. Κάτι τέτοιο όμως επιδρά στη στάση της κοινωνίας μέσω "κοινωνικών κατασκευών" με αποτέλεσμα, άντρες και γυναίκες, στο μέλλον, να μην συμμετέχουν ισότιμα στην κοινωνική/οικογενειακή, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας.

ΕΠΟΜΕΝΩΣ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΝΑ...

- Βοηθάμε τα παιδιά να αναπτύξουν το δικό τους σύστημα αξιών αναφορικά με τις ανθρώπινες σχέσεις, χωρίς προκαταλήψεις.
- Καλλιεργούμε τις συναισθηματικές και κοινωνικές δεξιότητες τους αλλά και την ενσυναίσθηση σε σχέση με το άλλο φύλο!
- Αποφεύγουμε την αγορά προϊόντων που διαφοροποιούν τους έμφυλους ρόλους, καλλιεργούν τον σεξισμό και δεν προβάλλουν υγιή πρότυπα!
- Υπενθυμίζουμε στα παιδιά μας ότι η διαφήμιση και η προβολή κάποιων προτύπων μέσα από τα ΜΜΕ με εξιδανικευμένους άντρες και αψεγάδιαστης ομορφιάς γυναίκες απέχουν από την πραγματικότητα και δεν διασφαλίζουν την αυτοεκτίμηση, ούτε την πρόσληψη υγιούς εικόνας για το άλλο φύλο.

ΕΠΙΣΗΣ...

- Όταν είμαστε με τα παιδιά μας, αποφεύγουμε χαρακτηρισμούς και δεν διατυπώνουμε αρνητικές εντυπώσεις για την εξωτερική εμφάνιση ή τη σεξουαλικότητα κάποιου άλλου προσώπου, μετατοπίζοντας το βάρος στην προσωπικότητα και τις δυνατότητές του.
- Θέτουμε όρια και κανόνες στην επιλογή κάποιου παιχνιδιού και προτιμάμε αυτά που συνδυάζονται με αληθοφάνεια και προωθούν την ομαλή ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη και υγιή αντίληψη για την τέχνη της ζωής!
- Τέλος, δεν διστάζουμε να διαμαρτυρηθούμε στην ανάλογη εταιρία παιχνιδιών ή στο αρμόδιο Υπουργείο όταν αντιληφθούμε ότι το προϊόν είναι ακατάλληλο και υπονομεύει την παιδικότητα τους.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΑΠΕΥΘΥΝΘΩ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ;

Στην τηλεφωνική γραμμή **1520**, στην ιστοσελίδα www.1520.gov.gr και στην ηλεκτρονική διεύθυνση 1520@efpolis.gr, η Επιτροπή δέχεται αναφορές, καταγγελίες και ερωτήματα σχετικά με ζητήματα προστασίας των δικαιωμάτων των παιδιών ως καταναλωτές, για τη διερεύνηση και γνωμοδότηση στο πλαίσιο της αποστολής της.

